

FAMILJECENTRALER VÄGLEDNING OCH RIKTLINJER

Innehåll

Inledning.....	3
Styrgruppens övergripande uppdrag.....	4
Att leda familjecentral.....	4
Familjecentralens uppdrag.....	4
Ledningens uppdrag på varje familjecentral.....	5
Samordnare.....	5
Samverkan spelar roll.....	6
Gemensamma mål och indikatorer.....	6
Brukarenkät.....	6
Uppföljning av familjecentralen.....	7
Arbetsmiljöenkät.....	7
Informationsmaterial.....	7

Inledning

Familjecentralen är en hälsofrämjande mötesplats för barn och föräldrar som samlar mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och delar av socialtjänsten. Umeå kommun och Region Västerbotten samverkar kring sex familjecentraler.

Den första Familjecentralen startade på Ersboda 2013 och den senaste familjecentralen på Ålidhem invigdes 2017. Familjecentraler finns även i områdena Holmsund, Teg, Backen och Hörnefors.

Detta vägledningsdokument är framtaget och i överensstämmelse med det avtal mellan Region Västerbotten och Umeå Kommun, som är upprättat för familjecentraler som gäller till 2021-04-01.

Uppdragsgivare för dokumentet, Vägledning & Riktlinjer för familjecentraler är den styrgrupp som bildades 2017 för alla familjecentraler i Umeå. Styrgruppen initierade våren - 18 en kartläggning av familjecentralerna där ett antal utvecklingsbehov identifierades.

För att stärka de gemensamma och bärande idéer för familjecentraler i Umeå beslutades därför att ta fram ett enkelt och gemensamt vägledningsdokument som stöd för den framtida utvecklingen. Målsättningen med dokumentet är att varje familjecentral inte ska behöva arbeta fram egna riktlinjer utan att Vägledningsdokumentet ska fungera som stöd i strukturer och arbetssätt generellt för familjecentralerna. Om någon familjecentral har särskilda aktiviteter/arbetsformer finns möjlighet att bifoga ett tillägg i sin egen aktivitetsplan.

Att samverka är själva kärnan i familjecentralens arbete, där alla som arbetar på familjecentral är viktiga personer i att skapa en trygg mötesplats och inspirera föräldrar/vårdnadshavare till positiva möten med sina barn.

När samverkan fungerar som allra bäst och flera yrkeskompetenser möts utifrån sina olikheter kan synergieffekter uppstå, den gemensamma kompetensen breddas och man åstadkommer samsyn i frågor och en känsla av helhetssyn kring barn och familjer. Men samverkan kan också vara svårt och behöver ständigt underhållas och erövrar dagligen.

Vi i styrgruppen för familjecentraler uppskattar det viktiga arbete ni alla gör för Umeås unga och deras familjer och hoppas att familjecentralernas ledning och medarbetare kan finna ett gemensamt stöd i detta vägledningsdokument.

Styrgrupp Familjecentraler Umeå

Ulrika Block Helen Alskog Camilla Tunell Ulrica Westman-Yttergren

Styrgruppens övergripande uppdrag

Styrgruppen ansvarar för att samverkansavtalet upprättas mellan huvudmännen. De rapporterar årligen till samverkansgrupp mellan politiker och tjänstemän inom Region Västerbotten och Umeå kommun gällande familjecentralernas utveckling.

Utifrån den gemensamma bärande idén för familjecentralerna, har styrgruppen upprättat detta gemensamma vägledningsdokument där gemensamma mål, ansvarsområden, tydliggörande av roller samt uppföljning ingår.

Styrgruppens ambition är att vara transparent kring det övergripande arbetet och ha nära dialog med samtlig ledning på varje familjecentral. Detta visar sig konkret genom att minnesanteckningar från styrgruppens möten delas med ledningen för familjecentralerna och beslut som behöver tas i övergripande frågor går ut på remissrunda till ledning för inhämtande av synpunkter.

Att leda familjecentral

Organiseringen av ledning och styrning är avgörande för ett framgångsrikt arbete på en familjecentral. För många chefer på ledningsnivå och i styrgruppen är familjecentralsarbetet en liten del av hela chefsuppdraget vilket gör att det kan vara svårt för chefen att hålla sig uppdaterad med det vardagliga arbetet på familjecentralen. Nedan beskrivs uppdraget för familjecentraler i Umeå.

Familjecentralens uppdrag

Regionens hälsocentraler och Umeå kommuns individ och familjeomsorg IFO skall i samverkan bedriva Familjecentraler.

Familjecentralen ska innehålla hälsocentralens mödra- och barnhälsovård, kommunens öppna förskola och socialtjänstens råd och stöd samt tidiga insatser.

Familjecentralens verksamhet ska rikta sig till barn mellan 0 till 6 år, listade på hälsocentralen och deras föräldrar.

Arbetsättet ska vara hälsofrämjande, förebyggande och stödjande så att varje barns och föräldrars individuella resurser stärks.

Familjecentralen ska vara en naturlig och trygg mötesplats för barn och föräldrar vilket stimulerar till ökade kontakter och bildandet av nätverk.

Familjecentralen ska bedriva gemensamma generella föräldrautbildningar till alla förstagångsföräldrar samt erbjuda riktade och förebyggande föräldrautbildningar till särskilda riskgrupper.

Familjecentralen ska vara lättillgänglig och erbjuda information och individuellt stöd vid indikerade problem för listade barn. När familjecentralens egna resurser inte räcker till, ska familjecentralen aktivt hjälpa familjen till stöd hos samverkande aktörer. Avtalet reglerar inte de ingående parternas övriga uppdrag på området.

Ledningens uppdrag på varje familjecentral

Uppdraget för familjecentralens ledning är att se till att samsyn råder om uppdrag, mål och årliga aktivitetsplaner samt rapportera till styrgruppen. Ledningen kartlägger områdets behov, och gör de anpassningar till målen som krävs.

Familjecentralernas ledning består av:
Verksamhetschef från berörd hälsocentral
Enhetschef, Umeå kommuns socialtjänst

Samordnare

Samordnaren har en viktig sammanlänkande roll mellan chefer och medarbetare. I kartläggningen våren -18 framkom att en framgångsfaktor var att ha samordnare från både Regionen och kommun för att få det gemensamma vardagliga arbetet på familjecentralen att fungera som bäst.

Samordnarens uppdrag består i att samordna familjecentralens verksamhet inom ramen för samverkansavtalet mellan Umeå Kommun och Region Västerbotten. Samordnare från respektive samverkanspart bör utses, och gemensamt planera samordnaruppdraget. Regelbunden tid för samordnaruppdraget bör avsättas.

Samordnarens arbetsuppgifter:

Samordna arbetet på familjecentralen mot uppställda mål och aktivitetsplan.

Utforma aktivitetsplan tillsammans med arbetsgruppen.

Utgöra kommunikativa länken mellan ledning och arbetsgruppen.

Samordna gemensamma möten på familjecentralen.

Samordna och hålla i uppföljning av verksamheten genom;
Brukarenkät
Arbetsmiljöenkät
Uppföljningsenkät familjecentral

Organisera och fördela praktiska ansvarsområden, ansvara för introduktion av nyanställd personal och representera familjecentralen vid externa kontakter.

Samverkan spelar roll

I kartläggningen som gjordes 2018 med medarbetare från familjecentraler i Umeå, framkom att samverkan är en viktig del av arbetet på en familjecentral. Med samverkan framhölls dels samverkan mellan de verksamheter som är samlokaliserade, samt medarbetares kontakt med den egna hemorganisationen och andra samverkanspartners.

Det medarbetare lyfte fram som viktigt för att **VI** känsla ska uppstå och att arbetet inte endast sker bredvid varandra i lokalerna, var att arbeta med gemensamma aktiviteter. Förslag såsom gemensamma utbildningsdagar, regelbundna familjecentralsdagar med kompetenshöjande inslag samt att dela erfarenheter och lära av varandras yrkesprofessioner lyftes fram. En annan viktig komponent som belystes i kartläggningen, var erfarenhetsutbyte mellan familjecentralerna - att få ett ansikte på varandra samt känslan av att tillhöra ett större sammanhang med gemensamt mål för barn och familjer i Umeå.

Gemensamma mål och indikatorer

Brukarenkät

En brukarenkät genomförs årligen på varje familjecentral under hösten. Kommunens kommunikator administrerar enkäten och samordnarna ansvarar för uppföljningen och arbetet kring denna.

De frågor som ställs i brukarenkäten med olika svarsalternativ är;

- Kön
- Vilka verksamheter besöker du på familjecentralen?
- Hur ofta besöker du familjecentralen?
- Hur nöjd är du med verksamheten i stort?
- Känner du dig välkommen och blir väl bemött?
- Skulle du rekommendera andra att besöka familjecentralen?
- Har du vid något tillfälle på familjecentralen upplevt dig diskriminerad angående kö, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller annat?
- Tycker du att öppettiderna är bra på familjecentralen?
- Upplever du att du lätt kan hitta information om familjecentralen?
- Tycker du att det är lätt att få tid på familjecentralen?
- Har du lätt för att få kontakt med den person du söker på familjecentralen?
- Upplever du att du knyter nya kontakter med andra besökare på familjecentralen?
- Har du fortsatt att umgås med kontakter du knutit på familjecentralen?

- Får ditt/dina barn möjlighet att träffa andra barn på familjecentralen?
- Upplever du att personalen är kunnig och kan ge svar på dina frågor?
- Har du fått stöd i ditt föräldraskap?
- Har du utvecklats och stärkts i ditt föräldraskap/blivande föräldraskap genom familjecentralen?
- Har du haft kontakt med socialtjänsten på familjecentralen?
- Är du nöjd med det stöd du fått i kontakt med socialtjänsten?
- Upplever du att ditt och ditt barns och/eller familjens problem har minskat eller upphört efter kontakt med socialtjänsten?
- Om problemet/bekymret finns kvar, upplever du att du kan hantera det bättre efter kontakt med socialtjänsten?
- Vad betyder familjecentralen för dig?

Uppföljning av familjecentralen

För att säkerställa kvalitet och innehåll av familjecentralerna, genomförs årligen en uppföljningsenkät. Familjecentralssamordnaren ansvarar för ifyllandet av enkäten. Enkäten lämnas till ledningen för familjecentralen. Uppföljningsenkät familjecentral visas på sidan 8.

Arbetsmiljöenkät

Årlig arbetsmiljöenkät genomförs november-december, för att säkerställa en god arbetsmiljö i samverkan. Denna enkät består av 6 frågor, se sid 9.

Informationsmaterial

Föreningen för familjecentralers främjande (FFFF) är en nationell förening som verkar för utveckling och spridning av familjecentraler och som utgör ett stöd för befintliga familjecentraler i landet. Här kan du hitta information om FFFF samt utbildningar och kurser som är riktade mot familjecentraler <http://familjecentraler.se/>

På Umeå Kommuns hemsida kan du söka efter aktuella familjecentraler i Umeå området <https://www.umea.se/>

På 1177 hittar du din familjecentral

Familjecentralen har en informationsbroschyr med bl.a. kontaktuppgifter att lämna ut till föräldrar.

Uppföljningsenkät familjecentral

Gäller för _____ familjecentral

Datum:

Ifylld av:

Uppdrag och mål	Ja	Nej	Kommentarer
Familjecentralens verksamheter			
Omfattar hälsocentralens mödrahälsovård			
Omfattar hälsocentralens barnhälsovård			
Omfattar kommunens öppna förskola			
Omfattar socialtjänstens råd, stöd och tidiga insatser.			
Gemensamma aktiviteter			
Bedriver gemensamma, generella föräldrautbildningar till alla förstagångsföräldrar			
Erbjuder information, individuellt stöd			
Erbjuder vid behov riktade och förebyggande föräldrautbildningar till särskilda riskgrupper			
ICDP används som metod i föräldragrupper?			
Samverkan och utvärdering			
Arbetar strukturerat med samverkan mellan de olika verksamheterna			
Har utsedd samordnare med tydligt uppdrag			
Utvärderas med brukarenkät och arbetsmiljöenkät			

ARBETSMILJÖENKÄT FAMILJECENTRAL

Ringa in den siffra som bäst stämmer överens med ditt svar.

1. Vi har ett öppet, stimulerande och utvecklande arbetsklimat i arbetsgruppen på familjecentralen

STÄMMER			
---------	--	--	--

Inte alls	I viss mån	Ganska bra	I hög grad
1	2	3	4

2. Vi ger varandra feedback på familjecentralen

Inte alls	I viss mån	Ganska bra	I hög grad
1	2	3	4

3. På familjecentralen samverkar vi på ett sätt och i en omfattning jag är nöjd med.

Inte alls	I viss mån	Ganska bra	I hög grad
1	2	3	4

4. Jag trivs på familjecentralen

Inte alls	I viss mån	Ganska bra	I hög grad
1	2	3	4

5. Det här vill jag utveckla det närmaste året på familjecentralen

6. Övriga kommentarer om arbetsmiljön på familjecentralen

